Financijska analiza u procjeni performansi poduzeća

Fućak, Veronika

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **The Polytechnic of Rijeka / Veleučilište u Rijeci**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:125:997988

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-28**

Repository / Repozitorij:

Polytechnic of Rijeka Digital Repository - DR PolyRi

zir.nsk.hr

Image not found or type unknown

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Veronika Fućak

FINANCIJSKA ANALIZA U PROCJENI PERFORMANSI PODUZEĆA „RADNIK OPATIJA D.D.“

(završni rad)

Rijeka, 2020.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel

Stručni studij Poduzetništvo

FINANCIJSKA ANALIZA U PROCJENI PERFORMANSI PODUZEĆA „RADNIK OPATIJA D.D.“

(završni rad)

MENTOR

mr. sc. Denis Buterin, predavač

STUDENTICA

Veronika Fućak

MBS: 2423000051/15

Rijeka, rujan 2020.

VELEUČILIŠTE U RIJECI

Poslovni odjel

Rijeka, 1.04.2020.

ZADATAK
za završni rad

Pristupnici Veroniki Fućak **MBS:** **2423000051/15**

Studentici preddiplomskog stručnog studija Poduzetništvo izdaje se zadatak završni rad – tema završnog rada pod nazivom:

Financijska analiza u procjeni performansi poduzeća

Sadržaj zadatka:

Temeljito obraditi relevantne značajke financijskih analiza kao i financijskog izvješćivanja u Republici Hrvatskoj, s posebnim osvrtom na njihovu važnost za procjenu poslovnih performansi. Proučiti metode i postupke izračuna pokazatelja te interpretacije dobivenih rezultata. Temeljem financijskih izvještaja i financijske analize testirati uspješnost odabranog trgovačkog društva. Rezultate istraživanja sustavno prikazati u zaključku.

Rad obraditi sukladno odredbama Pravilnika o završnom radu Veleučilišta u Rijeci.

Zadano: 1.4.2020. **Predati do: 15.9.2020.**

Mentor:
Dr. sc. Denis Buterin

Pročelnica odjela:
Mr. sc. Anita Stilin

Zadatak primila dana: 1.4.2020.
VERONIKA FUĆAK

- **mentoru**
- **pristupnici**

Prilog 5.

I Z J A V A

Izjavljujem da sam završni rad pod naslovom Financijska analiza u procjeni performansi poudzeća „Radnik Opatija d.d." izradio samostalno pod nadzorom i uz stručnu pomoć mentora Dr. sc. Denis Buterin.

Ime i prezime

Veronika Fećak

(potpis studenta)

Sažetak

Završni rad Financijska analiza u procjeni performansi poduzeća „Radnik Opatija d.d.“ istraživanje je o temeljnim financijskim izvještajima, bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama kapitala te bilješkama uz financijske izvještaje prema Međunarodnim i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja. Obrađena je i analiza boniteta te vrste analiza financijskih izvještaja, kao i bonitet „Radnik Opatija d.d.“ pomoću pokazatelja te procjena poslovanja poslovnog subjekta.

Ključne riječi:

Analiza financijskih izvještaja, financijski izvještaji, solventnost, likvidnost, bonitet

SADRŽAJ

1. Uvod 1

1.1. Problem i predmet istraživanja 1

1.2. Svrha i cilj istraživanja 1

1.3. Struktura rada 2

2. Temeljne odrednice financijskog izvještavanja 3

2.1. Financijski izvještaji 3

2.1.1. Bilanca 6

2.1.2. Račun dobiti i gubitka 9

2.1.3. Izvještaj o novčanom toku 11

2.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala 14

2.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje 14

2.2. Standardi financijskog izvještavanja 14

2.2.1. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja 15

3. Analiza boniteta 18

3.1. Pokazatelji likvidnosti i solventnosti 18

3.2. Analize financijskih izvješća 24

3.2.1. Horizontalna analiza 24

3.2.2. Vertikalna analiza 25

3.2.3. Analiza pomoću pokazatelja 25

4. Bonitet RADNIK OPATIJA d.d. 26

4.1. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvješća 26

4.2. Analiza pokazatelja 32

4.3. Procjena opasnosti od stečaja – Altmanov Z model 36

5. ZAKLJUČAK 40

Popis literature 41

Popis tablica 43

1. Uvod

U poslovnim subjektima veoma je bitno osigurati uvjete za razvoj i opstanak, stoga menadžeri moraju znati upravljati poslovanjem i razvojem. Ukoliko poslovni subjekti nemaju razvijen efikasan sustav analize i kontrole, postoji opasnost od pogrešaka koje direktno utječu na cjelokupno poslovanje te mogu ugroziti i sam opstanak. Financijska analiza daje dva ključna doprinosa upravljanju financijama; procjenjuje povezanost između elemenata koji čine financijsku strukturu poduzeća te pruža kriterije za procjenu poslovnih rezultata. To je kvalitetna informacijska podloga za donošenje poslovnih odluka. Kod analize financijskih izvještaja govorimo o procesu primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvještaja pretvaraju u upotrebljive informacije relevantne za upravljanje. Njima se ispituje ekonomsko i financijsko stanje i rezultat poslovanja poslovnog subjekta. Na primjeru poduzeća "Radnik Opatija d.d.", izvršiti će se vertikalna analiza bilance, a potom temeljem koeficijenata financijske stabilnosti, likvidnosti, zaduženosti, vlastitog financiranja, ekonomičnosti ukupnog poslovanja, te Altmanovog Z modela donijeti ćemo zaključak o poslovanju navedenog poduzeća.

1.1. Problem i predmet istraživanja

Problem istraživanja se ogleda u tome kakvo je financijsko stanje poduzeća „Radnik Opatija d.d.", dok je predmet istraživanja financijsko stanje poduzeća.

1.2. Svrha i cilj istraživanja

Svrha i cilj istraživanja ovog završnog rada je pobliže objasniti financijska izvješća, standarde financijskog izvještavanja te analizom pokazatelja na temelju financijskih izvješća poslovnog subjekta „RADNIK OPATIJA d.d." procijeniti njegovo poslovanje.

1.3. Struktura rada

Struktura ovog rada obuhvaća teoriju i primjer na zadanu temu – Analiza financijskog stanja.

Rad se sastoji od 5 poglavlja, a ona se granaju na podpoglavlja. U uvodnom poglavlju rada, objašnjava se problem koji je ujedno bio i poticaj za pisanje rada, navodi se svrha i cilj istraživanja te se predstavlja struktura rada.

U drugom poglavlju, naziva Temeljne odrednice financijskog izvještavanja predstavljeni su temeljni financijski izvještaji te Međunarodni i Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.

U trećem poglavlju naziva Analiza boniteta teorijski se pobliže objašnjavaju pokazatelji likvidnosti i solventnosti, njihova obilježja i granične vrijednosti, te horizontalna i vertikalna analiza bilance i računa dobiti i gubitka.

U četvrtom poglavlju naziva Bonitet RADNIK OPATIJA d.d., koji je ujedno i praktični dio rada izračunate su horizontalna i vertikalna analiza podacima iz bilance i računa dobiti i gubitka, analiza koeficijenta financijske stabilnosti, koeficijenta likvidnosti, zaduženosti, vlastitog financiranja, ekonomičnosti ukupnog poslovanja te procjena opasnosti od stečaja putem Altmanovog Z pokazatelja.

U posljednjem, petom poglavlju, zaključku rada, dat je osvrt na cjelokupno istraživanje rada te su temeljem toga doneseni zaključci .

2. Temeljne odrednice financijskog izvještavanja

Financijsko izvještavanje je temelj za poslovanje poslovnog subjekta. Mora se temeljiti na fer i istinitim informacijama koje su pravovaljano i pravovremeno prezentirane. Elementi financijskih izvještaja, priznavanje i mjerenje pozicija o financijskim izvještajima te karakteristike računovodstvenih informacija moraju biti u domeni ostvarivanja ciljeva financijskog izvještavanja. Ciljevi financijskog izvještavanja moraju zadovoljiti informacijske potrebe korisnika financijskih izvještaja. (Gulin, Tušek, Žager, 2004.)

Temeljni ciljevi financijskog izvještavanja su:

- osiguranje upotrebljivih informacija svim internim i eksternim korisnicima kako bi mogli donijeti racionalne odluke,
- osiguranje informacija o ekonomskim resursima poduzeća, potrebama za dodatnim resursima, funkciji resursa i načinu uporabe
- osiguranje informacija o novčanim tokovima
  (Gulin, Tušek, Žager, 2004.)

2.1. Financijski izvještaji

Financijski izvještaji su strukturirani prikaz financijske uspješnosti i financijskog položaja poslovnog subjekta. Cilj financijskih izvještaja je pružiti informacije o financijskoj uspješnosti, financijskom položaju i novčanim tokovima poslovnog subjekta koje su korisne širokom krugu korisnika pri donošenju ekonomskih odluka. Financijski izvještaji prikazuju rezultate uprave u upravljanju resursima koji su joj povjereni na upravljanje.

Kako bi mogli kvalitetno pratiti ostvarenje ciljeva, financijski izvještaji pružaju informacije o:

a) imovini

b) obvezama

c) kapitalu

d) prihodima i rashodima, uključujući dobitke i gubitke

e) uplate vlasnika i isplate vlasnicima po osnovi kapitala u njihovom svojstvu vlasnika i

f) novčanim tokovima subjekta.

Ove informacije, zajedno s drugim, dodatnim informacijama u bilješkama pomažu korisnicima u predviđanju budućih novčanih tokova subjekta te osobito u određivanju vremena njihovog nastanka i njihove izvjesnosti. (NN br. 136, 3.)

Svaki poslovni subjekt obvezan je sastavljati financijske izvještaje prema propisanom sadržaju, obliku i načinu sukladno Zakonom o računovodstvu. Poslovni subjekt je također obvezan vršiti jednogodišnje financijsko izvještavanje Financijskoj Agenciji. Obveznici poreza na dobit dužni su predati Godišnji financijski izvještaj za svaku poslovnu godinu tijekom koje su bili poslovno aktivni ili su u poslovnim knjigama imali evidentiranu imovinu i/ili obveze. Poslovni subjekti (trgovačka društva) imaju obvezu sastavljanja i predaje Godišnjeg financijskog izvještaja i u slučajevima statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije i to u roku 90 dana od dana nastanka statusne promjene, pokretanja postupka likvidacije ili otvaranja stečaja.

Poduzetnik koji tijekom poslovne godine nije imao poslovnih događaja, niti u poslovnim knjigama ima podatke o imovini i obvezama, dužan je do 30. travnja tekuće godine Financijskoj Agenciji, dostaviti izjavu o neaktivnosti za prethodnu poslovnu godinu.

Godišnji financijski izvještaji moraju pružiti istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poduzetnika. (FINA, 2019.)

Temeljni godišnji financijski izvještaji su:

- izvještaj o financijskom položaju (bilanca)
- račun dobiti i gubitka
- izvještaj o novčanom toku
- izvještaj o promjenama kapitala
- bilješke uz financijske izvještaje

Prema Zakonu o računovodstvu poslovni subjekti razvrstavaju se na mikro, male, srednje i velike poslovne subjekte. Odrednice prema kojima se razvrstavaju poslovni subjekti su: iznos prihoda, iznos ukupne aktive te prosječan broj radnika tokom poslovne godine.

Mikro poslovni subjekti su oni koji ne prelaze granične odrednice u dva od tri slijedeća uvjeta: imaju prihod do 5.200.000 kuna, ukupnu aktivu u iznosu do 2.600.000 kuna te prosječan broj radnika tokom poslovne godine od 10 zaposlenih.

Mali poslovni subjekti su oni koji nisu mikro poslovni subjekti i ne prelaze granične odrednice u dva od tri slijedeća uvjeta: prihod do 60.000.000 kuna, ukupnu aktivu u iznosu od 30.000.000 kuna te prosječan broj radnika tokom poslovne godine od 50 zaposlenih.

Srednji poslovni subjekti su oni koji nisu ni mikro ni mali poslovni subjekti i ne prelaze granične odrednice u dva od tri slijedeća uvjeta: prihod do 300.000.000 kuna, ukupna aktiva u iznosu do 150.000.000 kuna te prosječan broj radnika tokom poslovne godine od 250 zaposlenih.

Veliki poslovni subjekti su oni koji prelaze granične odrednice u najmanje dva od tri uvjeta za klasificiranje srednjih poslovnih subjekata. (Zakon o računovodstvu, čl.5, NN 120/16, 116/18)

Veliki i srednje veliki poslovni subjekti obvezni su sastaviti sve godišnje financijske izvještaje, izuzev poslovnih subjekata koji su obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog

izvještavanja u sklopu svojih godišnjih financijskih izvještaja nisu obvezni sastavljati izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti. Mikro i mali poslovni subjekti obvezni su sastavljati bilancu, račun dobiti i gubitka te bilješke uz financijske izvještaje.

Godišnji financijski izvještaji moraju pružiti fer i istinit prikaz financijskog položaja i uspješnosti poslovanja poslovnog subjekta. (Zakon o računovodstvu, čl.19, NN 120/16)

2.1.1. Bilanca

Kako bi poslovni subjekt mogao neometano obavljati svoju djelatnost treba posjedovati određenu imovinu i poznate izvore te imovine. Poduzetnik pri osnivanju poslovnog subjekta unosi početnu imovinu kojom započinje poslovanje poslovnog subjekta. Poslovanjem se troši stara i nabavlja nova imovina, ostvaruju se prihodi i rashodi, što dovodi do promjena na imovini, obvezama i kapitalu poduzeća. Nakon što se poslovna promjena evidentira u poslovnim knjigama mijenja se sadržaj, struktura i opseg bilance. Bilancom poslovni subjekt stječe uvid u stanje imovine kojom raspolaže i koji su izvori te imovine. Bilanca čini temelj za otvaranje poslovnih knjiga ukoliko se radi o novonastalom poslovnom subjektu, dok kod već postojećih subjekata zaključna bilanca prošle poslovne godine čini početnu bilancu tekuće poslovne godine. (Kravaica, Ribarić, 2004.) Opravdana je činjenica kako priljev sredstava iz inozemstva pomaže povećanju likvidnosti i uravnoteženju bilance, no učinak je isključivo kratkoročan. (Buterin, Blečić, 2013., 133.)

Bilanca je sustavni pregled imovine, kapitala i obveza poslovnog subjekta na određeni datum (najčešće 31.12.) te zbog toga spada u statičke financijske izvještaje. Sastoji se od aktive koju čini imovina (sredstva) poslovnog subjekta i pasive, koju čine kapital (glavnica) i obveze poduzeća, koji se ujedno smatraju i izvorima financiranja imovine poslovnog subjekta. Jedno od temeljnih računovodstvenih načela je bilančna ravnoteža, što znači da iznos aktive mora biti jednak iznosu pasive.

U aktivi se iskazuje samo vrijednost imovine poslovnog subjekta po pojavnom obliku i funkciji koju ima u poslovnom procesu a u pasivi se iskazuje prema vlasništvu (vlastiti ili tuđi izvori financiranja) i ročnosti. U Republici Hrvatskoj primjenjuje se kriterij rastuće likvidnosti pri upisu stavaka aktive, što znači da se najprije upisuju najmanje likvidne stavke dugotrajne imovine kao na primjer nematerijalna dugotrajna imovina, a zadnji novac kao najlikvidnija imovina. Pri upisu stavaka pasive koristi se kriterij opadajuće ročnosti (dospjelosti) što znači da se najprije upisuju stavke vlasničkog kapitala kao na primjer glavnica, a zadnje kratkoročne obveze kao stavke koje najprije dospijevaju. (Kravaica, Ribarić, 2004., 102.-103.)

Tablica 1. Prikaz tipizirane bilance u Republici Hrvatskoj

Aktiva	Pasiva
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A. KAPITAL I REZERVE
B. DUGOTRAJNA IMOVINA	upisani kapital
nematerijalna imovina	rezerve
materijalna imovina	zadržana dobit
financijska imovina	ostalo
potraživanja	B. REZERVIRANJA
C. KRATKOTRAJNA IMOVINA	C. DUGOROČNE OBVEZE
zalihe	D. KRATKOROČNE OBVEZE
potraživanja	E. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
financijska imovina	
novac	
D. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	
UKUPNO AKTIVA	UKUPNO PASIVA

Izvor: Tintor Ž., 2014.

Imovina se u bilanci poslovnog subjekta iskazuje samo ako ispunjava ove tri odrednice:

- ekonomski je resurs od kojeg se očekuje ekonomska korist u budućnosti
- nalazi se u vlasništvu poslovnog subjekta
- u trenutku nabave ima mjerljivu vrijednost

Imovina se dijeli na kratkotrajnu i dugotrajnu. Kratkotrajna imovina je imovina kojoj je vijek trajanja do jedne godine, utroši se jednokratnom uporabom u poslovnom procesu te ima pojedinačnu nabavnu vrijednost manju od 3.500,00 kuna. Kratkotrajna imovina dijeli se na: novac, financijsku imovinu, potraživanja i zalihe. Dugotrajna imovina je imovina koja ima vijek trajanja duži od godine dana, troši se postepeno odvijanjem poslovnih procesa te ima pojedinačnu nabavnu vrijednost veću od 3.500,00 kuna. Dugotrajnu imovina dijeli se na: nematerijalnu imovinu, materijalnu imovinu, financijsku imovinu te dugoročna potraživanja.

U pasivi se nalaze izvori imovine, u najvećem udjelu su to vlasnici poslovnog subjekta koji su prilikom osnivanja subjekta u njega uložili vlastitu imovinu kao što su novac, stvari i prava koja se nazivaju temeljnim kapitalom subjekta. Visina vlasničkog ili temeljnog kapitala može se odrediti na način da se od ukupne imovine poslovnog subjekta oduzmu ukupne obveze. Vlasnički kapital poduzetnik može u bilo kojem trenutku povisiti, bilo vlastitim sredstvima ili zaradom poslovnog subjekta, no ne može povući uloženi kapital osim pri likvidaciji poslovnog subjekta nakon što namiri postojeće obveze. U kapital se također ubrajaju tekuća dobit od uspješnog poslovanja i zadržana dobit, te kapitalne, revalorizacijske i rezerve iz dobiti. Iz navedene strukture kapitala proizlazi da se kapital sastoji od uloženog i zarađenog kapitala.

Nakon vlasnika poslovnog subjekta, u pasivi se nalaze i ostale pravne ili fizičke osobe prema kojima poslovni subjekt ima obveze, kao što su dobavljači, banke, kreditne institucije i slično. Vlastiti izvori imovine su ujedno i trajni izvori, dok tuđi izvori (obveze) mogu biti kratkoročni i dugoročni. Kratkoročne obveze su one koje predstavljaju tekuće obveze poslovnog

subjekta i dospijevaju na naplatu u roku kraćem od godine dana. U kratkoročne obveze ubrajaju se obveze prema zaposlenicima (plaće), obveze za poreze, doprinose, obveze prema dobavljačima koje dospijevaju na naplatu u roku od 90 dana, kratkoročni krediti ili zajmovi od banaka ili drugih financijskih institucija te ostale kratkoročne obveze. Dugoročne obveze su one koje osiguravaju financiranje poduzeća u periodu dužem od godine dana. U dugoročne obveze ubrajaju se dugoročni krediti ili zajmovi od banaka ili drugih financijskih institucija, obveze prema dobavljačima te ostale dugoročne obveze.

2.1.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka prikazuje uspješnost poslovanja poslovnog subjekta u određenom vremenskom razdoblju te se zbog toga smatra dinamičkim financijskim izvještajem. Osnovni dijelovi računa dobiti i gubitka su prihodi i rashodi.

Prihodi označavaju povećanje ekonomske koristi u obliku priljeva novca ili povećanja imovine, odnosno smanjenja obveza, što za posljedicu ima povećanje glavnice, ali ne onoga dijela u svezi s uplatama od strane sudionika u glavnici. Prihodi se dijele na poslovne prihode (prihode iz osnovne djelatnosti), financijske i ostale poslovne prihode (prihode iz drugih aktivnosti) te izvanredne prihode. (Kravaica, Ribarić, 2009., 126.)

Poslovni prihodi nastaju obavljanjem temeljne gospodarske djelatnosti poslovnog subjekta, kao na primjer prihodi od prodaje proizvoda, usluga, robe i materijala. Financijski prihodi ostvaruju se pozitivnim tečajnim razlikama, pozitivnim kamatama te prihodom od financijskih ulaganja u povezane poslovne subjekte. Izvanredni prihodi ne nastaju obavljanjem temeljne gospodarske djelatnosti poslovnog subjekta već nastaju temeljem neplaniranog povećanja imovine ili smanjenja obveza što može znatno utjecati na financijski rezultat poslovanja, kao na primjer inventurni viškovi te prihodi od dugotrajne imovine. (Kravaica, Ribarić, 2009., 127.)

Rashodi označavaju smanjenje ekonomskih koristi tijekom obračunskoga razdoblja u obliku odljeva novca ili iscrpljenja imovine, odnosno stvaranja obveza, što za posljedicu ima smanjenje glavnice, ali ne onoga dijela u svezi s raspodjelom glavnice sudionicima. Rashodi se dijele na poslovne rashode (rashode poslovanja), financijske rashode (iz drugih aktivnosti) te na izvanredne rashode.

Poslovni rashodi nastaju obavljanjem temeljne gospodarske djelatnosti poslovnog subjekta kao na primjer, rashodi nabave trgovačke robe, troškovi proizvodnje koji su nastali proizvodnjom dobara, materijalne troškove i troškove osoblja te administrativne i druge rashode koji su nužni za uspješnu provedbu osnovnih poslovnih procesa. Financijski rashodi su negativne tečajne razlike, negativne kamate te ostali financijski rashodi nastali prilikom pribavljanja, korištenja i vraćanja financijskih sredstava. Izvanredni rashodi ne nastaju obavljanjem temeljne gospodarske djelatnosti poslovnog subjekta već neplaniranim povećanjem obveza ili neplaniranim smanjenjem poslovne imovine, kao na primjer izvanredni otpisi, rashodi od prodaje dugotrajne imovine te razne kazne i penali. (Kravaica, Ribarić, 2009., 123.)

Jedna od temeljnih računovodstvenih jednadžbi kaže da prihodi umanjeni za rashode predstavljaju financijski rezultat poslovanja poslovnog subjekta. Ukoliko su ukupni prihodi veći od ukupnih rashoda, financijski rezultat je pozitivan i predstavlja dobit poslovanja poslovnog subjekta. Ukoliko su ukupni rashodi veći od ukupnih prihoda, financijski rezultat je negativan i predstavlja gubitak poslovanja poslovnog subjekta. Račun dobiti i gubitka sastavlja se za obračunsko razdoblje od 01.01. do 31.12. (kalendarska i poslovna godina). Na kraju obračunskog razdoblja utvrđuje se uspješnost poslovanja poslovnog subjekta sučeljavanjem prihoda i rashoda te prikazuje financijski rezultat.

Bilanca i račun dobiti i gubitka su čvrsto povezani iz više razloga: povezuje ih financijski rezultat, dobit povećava imovinu i kapital, dok ih gubitak smanjuje, nastanak prihoda i rashoda

utječe na promjene aktive i pasive bilance te se promjene odražavaju povećanjem ili smanjenjem imovine i kapitala. (Tintor, 2014.)

Tablica 2. Prikaz tipiziranog računa dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka za razdoblje od 01.01. do 31.12.20xx. godine	
I.	poslovni prihodi
II.	poslovni rashodi
III.	financijski prihodi
IV.	financijski rashodi
V.	udio u dobiti pridruženih poduzetnika
VI.	udio u gubitku pridruženih poduzetnika
VII.	izvanredni prihodi
VIII.	izvanredni rashodi
IX.	ukupni prihodi
X.	ukupni rashodi
XI.	**dobit ili gubitak prije oporezivanja**
XII.	porez na dobit
XIII.	**dobit ili gubitak razdoblja**

Izvor: Tintor Ž., 2014., 28.

2.1.3. Izvještaj o novčanom toku

Novčani tok daje informacije o novčanim primicima i izdacima tijekom obračunskog razdoblja te o stanju novca i novčanih ekvivalenata na početku i na kraju obračunskog razdoblja. Sastoji se od priljeva i odljeva novca i novčanih ekvivalenata te prikazuje potrebu poslovnog subjekta za novcem i sposobnost poslovnog subjekta da svojim poslovnim aktivnostima generira novac. (Kravaica, Ribarić, 2009., 129.) Bilanca i izvještaj o novčanom toku su također povezani, i

to na način da promjene kapitala, obveza ili nenovčane imovine utječu na promjene novčanog toka te se uspoređuje početno i završno stanje bilance prilikom sastavljanja izvještaja o novčanom toku.

Izvještaj o novčanom toku sadrži tri vrste poslovnih aktivnosti: poslovne aktivnosti, investicijske aktivnosti te financijske aktivnosti.

Poslovne aktivnosti su glavne aktivnosti poslovnog subjekta, one zbog kojih je subjekt osnovan, najviše utječu na financijski rezultat poslovanja. Stvaraju prihod te su usmjerene na proizvodnju i prodaju dobara i usluga.

Investicijske aktivnosti obuhvaćaju ulaganja poslovnog subjekta u dužničke i vlasničke dionice, prikazuju koliko je subjekt uložio u kapitalna dobra koja su namijenjena generiranju buduće dobiti i budućih novčanih tokova te su povezane sa promjenama na svim oblicima dugotrajne imovine, nematerijalnoj, materijalnoj, financijskoj i potraživanjima.

Financijske aktivnosti su aktivnosti pronalaženja izvora financiranja i podmirenja obveza poslovanja, aktivnosti koje dovode do promjene u strukturi i veličini kapitala te zaduživanja poslovnog subjekta. (Tintor Ž., 2014.)

Tablica 3. Prikaz primjera primitaka i izdataka od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti

Poslovne aktivnosti	Investicijske aktivnosti	Financijske aktivnosti
Primici		
od prodaje proizvoda i usluga	od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	od primljenih kredita
od kamata	od prodaje dionica, udjela	od emisije dionica
od povrata poreza	od povrata danih kredita	od emisije obveznica
od tantijema	od dividendi	
od naknada	od kamata	
Izdaci		
isplate zaposlenicima	dani krediti	za kamate
za porez, doprinose	nabava dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	za dividende
podmirenje dobavljača	kupovina dionica, udjela	otkup vlastitih dionica
plaćene kamate	dani predujmovi	otplate glavnica kredita

Izvor: obrada autora

Novčani tok može biti sastavljen direktnom ili indirektnom metodom. U direktnoj metodi objavljuju se ukupni primici i ukupni izdaci razvrstani prema aktivnostima. Čisti ili neto novčani tok dobiva se razlikom ukupnih primitaka i ukupnih izdataka na svim razinama aktivnosti. U indirektnoj metodi se neto novčani tok od poslovnih aktivnosti određuje indirektno na osnovi podataka iz bilance i računa dobiti i gubitka, dok je neto novčani tok od investicijskih i financijskih aktivnosti identičan po sadržaju direktnoj metodi. (Kravaica, Ribarić, 2009., 137.-142.)

2.1.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje povećanje ili smanjenje kapitala te promijene u kapitalu između dva datuma bilance, završne bilance tekuće i prethodne poslovne godine. Promijene u kapitalu se najčešće događaju povećanjem iznosa kapitala uplatama vlasnika poslovnog subjekta. U Republici Hrvatskoj dužni su ga sastavljati samo veliki poslovni subjekti. (Tintor Ž., 2014.)

2.1.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke su financijski izvještaj kojim se unutarnjim i vanjskim korisnicima dodatno pojašnjavaju obilježja, struktura i vrijednosti nekih pozicija bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku te izvještaja o promjenama kapitala. Bilješke moraju sadržavati sve one informacije koje nisu direktno uočljive i razumljive u temeljnim financijskim izvještajima, a koje su neophodne za razumijevanje financijskih izvještaja i financijskog stanja te ocjenu poslovanja subjekta. (Kravaica, Ribarić, 2009.)

2.2. Standardi financijskog izvještavanja

Na globalnoj razini koriste se Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, dok u Republici Hrvatskoj postoje Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.

Financijsko izvještavanje po Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja regulira se Uredbom Europskog parlamenta prema kojoj od 01. siječnja 2005. godine trgovačka društva koja sastavljaju konsolidirana financijska izvješća i čije dionice kotiraju na burzama trebaju sastavljati financijska izvješća u skladu sa Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja. Međutim, zasada su samo Malta i Cipar propisali primjenu Međunarodnih

standarda financijskog izvještavanja za sve oblike poslovnih subjekata. Ostale zemlje članice Europske unije u raznim oblicima dopuštaju ili zabranjuju financijsko izvještavanje prema svjetskim standardima, ovisno o veličini poslovnog subjekta.

U Republici Hrvatskoj Zakonom o računovodstvu propisano je da su obveznici primjene Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja veliki poslovni subjekti te poslovni subjekti čije dionice kotiraju na tržištu vrijednosnih papira ili će u bliskoj budućnosti kotirati. Mali i srednji poslovni subjekti ako žele mogu primjenjivati Međunarodne standarde, ali moraju primjenjivati i Hrvatske standarde financijskog izvještavanja. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja zadovoljavaju uvjete koje Europska unija uvjetuje prilikom sastavljanja, prezentiranja i objavljivanja financijskih izvještaja te su lakši za razumijevanje i primjenu, manjeg su opsega a u cijelosti obrađuju pozicije financijskih izvještaja. (HANFA, 2019.)

2.2.1. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja

Hrvatski standardi financijskog izvještavanja su računovodstvena načela i pravila koja primjenjuje računovodstvena struka, a koriste se pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja. Svrha Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja propisati osnovu za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvještaja, pomoći korisnicima financijskih izvještaja kako bi mogli jasno i pravilno interpretirati informacije i podatke sadržane u financijskim izvještajima te pomoći revizorima pri utvrđivanju jesu li financijski izvještaji sastavljeni u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja. Cilj Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja je da financijski izvještaji sastavljeni prema Hrvatskim standardima pruže pravovremene i pravovaljane informacije o financijskoj uspješnosti, financijskom položaju i novčanim tokovima poslovnog subjekta, kako internim tako i eksternim korisnicima pri donošenju ekonomskih odluka. (Abramović et al., 2008., 10.)

Pri sastavljanju i prezentiranju financijskih izvještaja koriste se temeljne pretpostavke kao što su neograničenost vremena poslovanja i nastanak događaja. Neograničenost vremena poslovanja temelji se na pretpostavci da poslovni subjekt vremenski neograničeno posluje, da će poslovati u bližoj budućnosti te da nema potrebu niti namjeru likvidirati poslovanje ili značajno smanjiti raspon poslovanja. Nastanak događaja temelji se na pretpostavci da se poslovni događaji i transakcije priznaju i bilježe kada nastanu, a ne tek kada se isplati ili primi novac te se unose u računovodstvene evidencije i financijska izvješća za razdoblja na koja se odnose. Na temelju pretpostavke nastanka događaja sastavljaju se svi financijski izvještaji osim izvještaja o novčanom toku. (Abramović et al., 2008., 10.)

Pri sastavljanju financijskih izvještaja u skladu s Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja poslovni subjekt mora uvažavati četiri kvalitativna obilježja financijskih izvještaja. Kvalitativna obilježja su: razumljivost, važnost, pouzdanost i usporedivost.

Razumljivost podrazumijeva da informacije koje su sadržane u financijskim izvještajima trebaju biti razumljive korisnicima. Pretpostavlja se da korisnici imaju dovoljno znanja o računovodstvu, poslovnim i ekonomskim aktivnostima te da imaju volju proučavati pružene informacije s pažnjom.

Važnost informacija sadržanih u financijskim izvještajima podrazumijeva zadovoljenje potreba korisnika pri donošenju ekonomskih odluka. Kad informacija pomaže korisniku da procijeni sadašnje, prošle ili buduće događaje te kad utječe na ekonomske odluke može se reći da je informacija važna. Uz važnost informacije iz financijskih izvještaja usko je vezan i značaj informacije. Ako krivo prikazivanje ili izostavljanje informacije može utjecati na ekonomske odluke koje je korisnik donio na temelju financijskih izvještaja znači da je informacija značajna.

Pouzdanost informacija podrazumijeva da se korisnici mogu pouzdati u informaciju, da informacija u sebi ne sadrži pogreške, da je nepristrana te da vjerno prikazuje ono što predstavlja.

Usporedivost informacija podrazumijeva da korisnici financijskih izvještaja mogu usporediti financijske izvještaje za više razdoblja te sa financijskim izvještajima drugih poduzetnika koji obavljaju istu gospodarsku djelatnost. (Abramović et al., 2008.)

Tablica 4. Brojevi i nazivi Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

HSFI 1	Financijski izvještaji
HSFI 2	Konsolidirani financijski izvještaji
HSFI 3	Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške
HSFI 4	Događaji nakon datuma bilance
HSFI 5	Dugotrajna nematerijalna imovina
HSFI 6	Dugotrajna materijalna imovina
HSFI 7	Ulaganja u nekretnine
HSFI 8	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
HSFI 9	Financijska imovina
HSFI 10	Zalihe
HSFI 11	Potraživanja
HSFI 12	Kapital
HSFI 13	Obveze
HSFI 14	Vremenska razgraničenja
HSFI 15	Prihodi
HSFI 16	Rashodi
HSFI 17	Poljoprivreda

Izvor: obrada autora

3. Analiza boniteta

Bonitet (lat. *Bonitas*) u ekonomiji znači valjanost, vrijednost, kvaliteta, a u bankarstvu sposobnost plaćanja. (Leko, 1996., 5.)

Bonitet poslovnog subjekta je ukupna poslovna sposobnost trgovačkog društva, njegova financijska snaga u okviru koje dobivamo odgovor o financijskoj sposobnosti da podmiri svoje obveze, te da posluje profitabilno i stabilno na dugi vremenski rok, a uz sve to da ima „dobar glas" (*goodwill*) u javnosti. (Leko, 1996., 9.)

Ocjena boniteta se odnosi na ugled poslovnog subjekta, ocjenu likvidnosti, unutarnju vrijednost i na ocjenu ekonomskih pojava poslovnog subjekta. To bi značilo da ukoliko poslovni subjekt na vrijeme podmiruje dospjele obveze ima dobar bonitet. Ocjena boniteta se obično povezuje s ocjenom likvidnosti i kreditne sposobnosti. (Leko, 1996.)

Poslovni subjekt može vidjeti bonitet podacima iz prošlosti te novim pokazateljima poslovanja, ali može i uz pomoć specijaliziranih institucija za procjenu boniteta kao što su: Moody's Investors Service, Standard & Poor's Coorporation, International Banking Credit Analysis, Keefe, Bruyette & Wood's Inc i ostali. (Gotal, 2006.)

Bonitet se prikazuje kako bi poslovni subjekt saznao što više mjerodavnih financijskih informacija o mogućem poslovnom partneru, kupcu ili dobavljaču te saznao koliko je rizično stupiti u poslovne odnose s potencijalnim poslovnim partnerom.

3.1. Pokazatelji likvidnosti i solventnosti

Pojam likvidnosti veže se uz sposobnost pretvorbe pojedinih djelova imovine u novac, a solventnost uz sposobnost podmirenja obveza poslovnog subjekta, pokazatelji ocjene likvidnosti i

solventnosti koji se računaju na temelju izvještaja o novčanom toku ukazuju na sposobnost pokrića obveza, dividendi i kamata. (Žager et al., 2008., 280.)

3.1.1. Pokazatelji likvidnosti

Likvidnost je svojstvo imovine ili njezinih pojedinih dijelova da se mogu pretvoriti u gotovinu dostatnu za pokriće nastalih obveza; određena je protokom kratkotrajne imovine kroz poslovni proces. Likvidnost omogućuje poslovnom subjektu podmirivanje svojih dugovanja. Pokazatelji likvidnosti upućuju na to u kojoj je mjeri poslovni subjekt sposoban podmiriti svoje dospjele obveze. Likvidnost je zapravo sposobonost poslovnog subjekta da vrti („obrće") radno raspoloživi kapital i pretvara nenovčani radni kapital u novac. Kako nebi došlo do zastoja u nabavi resursa važno je podmirenje tekućih obveza zbog moguće blokade računa.

Mjere kojima procjenjujemo likvidnost:

Mjere utemeljene na odnosu kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza

Mjere koje ukazuju na obrtaj zaliha i unovčenje potraživanja

Mjere utemeljene na odnosu kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza:

Trenutna likvidnost (cash ratio – likvidnost I. stupnja) = novac/kratkoročne obveze

Ubrzana likvidnost (quick ratio – likvidnost II. stupnja) = (novac + utrživi vrijednosni papiri + potraživanja od kupaca) / kratkoročnih obveza

Tekuća likvidnost (current ratio – likvidnost III. stupnja) = kratkotrajna imovina / kratkoročne obveze

Radno raspoloživi kapital (working capital) = kratkotrajna imovina – kratkoročne obveze

(Žager et al., 2008., 248.)

Koeficijent trenutne likvidnosti

Odnos najlikvidnijeg oblika imovine (novac) i kratkoročnih obveza. Pokazuje nam trenutnu sposobnost plaćanja. Vrijednost pokazatelja trebala bi biti 1 ili veća od 1. Ako je vrijednost pokazatelja niža od donje granice optimalnog intervala trenutna likvidnost se smatra nedovoljnom te će poslovni subjekt imati problema s podmirivanjem svojih kratkoročnih obveza. Ukoliko je vrijednost pokazatelja previsoka znači da poslovni subjekt ima dovoljno sredstava za pokrivanje kratkoročnih obveza, ali previše kratkotrajne imovine slobodne u novcu, umjesto da je iskorištena u investicijske svrhe.

Potrebno je minimalno trogodišnje razdoblje kod interpretacije pokazatelja kako bi se utvrdila kretanja poslovnog subjekta. Ako koeficijent ima tendenciju približavanja optimalnoj vrijednosti pokazuje stabilnost poslovanja, ako se koeficijent udaljava od optimalne vrijednosti pokazuje slabost poslovanja. (Žager et al., 2008., 248.-249.)

Koeficijent ubrzane likvidnosti

Odnos kratkotrajne imovine bez zaliha i kratkoročnih obveza. Pokazuje sposobnost poslovnog subjekta da u kratkom vremenskom periodu osigura nužnu količinu novca. Koeficijent ubrzane likvidnosti nam daje uvid ima li poslovni subjekt dovoljno kratkotrajnih sredstava da podmiri svoje obveze bez prodaje zaliha. Poželjna vrijednost ovog pokazatelja je ona koja ne odstupa značajno od industrijskog prosjeka, ukoliko taj prosjek nije poznat omjer bi trebao biti 1:1 (koeficijent 1 ili veći od 1), no to pravilo se ne može primjeniti u praksi na sve tvrtke i grane jer je prekruto. Europska praksa nam pokazuje minimalnu vrijednost koeficijenta ($\geq$0,8) ili čak 70-80%. (Žager et al., 2008., 249.)

Koeficijent tekuće likvidnosti

Pokazuje u kojoj mjeri kratkotrajna imovina pokriva kratkoročne obveze, tj u kojoj mjeri raspoloživi radni kapital daje sigurnost za pokrivanjem tekućih obveza. Ovo je pokazatelj opće likvidnosti i potrebno ga je usporediti s drugim tvrtkama u grani industrije. Ako je vrijednost niža u odnosu na industrijski prosjek mogući su problemi po pitanju likvidnosti. Ukoliko industrijski prosjek nije poznat trebao bi minimalno iznositi 1,8 – 2:1. Poželjno je da kratkotrajna imovina bude barem dvostruko veća od kratkoročnih obveza. Tradicionalno pravilo je da koeficijent bude ≥2, no to ovisi o samoj vrsti djelatnosti. Ukoliko je koeficijent tekuće likvidnosti manji od 1,5 moguće je da poslovni subjekt ostane bez resursa za podmirenje kratkoročnih obveza, ako koeficijent tekuće likvidnosti iznosi 1 znači da je poduzeće granično likvidno te da je radni kapital jednak nuli. Kako bi se održala tekuća likvidnost nužno je postojanje neto radnog kapitala. (Žager et al., 2008., 249.)

Zlatno pravilo likvidnosti – dugotrajnu imovinu treba financirati iz dugoročnih izvora te treba uskladiti životni vijek imovine i trajanja njezina financiranja.

Radni kapital

Pokazuje dio imovine koja se financira dugoročno te ukazuje na prekoračenja tekuće aktive nad tekućom pasivom te se utvrđuje kao razlika kratkotrajne imovine i kratkoročnih obveza. Radni kapital daje informacije o imovini koja stoji na raspolaganju za podmirivanje tekućih obveza i neočekivanih novčanih izdataka.

Ukoliko je radni kapital jednak nuli znači da je poslovni subjekt granično likvidan, ako je radni kapital veći od nule poslovni subjekt je likvidan i ako je radni kapital manji od nule poslovni subjekt je nelikvidan. (Žager et al., 2008.)

3.1.2. Pokazatelji solventnosti

Solventnost je sposobnost poslovnog subjekta kao dužnika da u nekom dužem vremenskom periodu može podmiriti svoje financijske obveze po njihovu dospijeću.

Pokazatelji solventnosti:

Koeficijent financijske stabilnosti (financial stability ratio) = dugotrajna imovina / (kapital + dugoročne obveze)

Koeficijent zaduženosti (debt ratio) = ukupne obveze / ukupna imovina

Koeficijent vlastitog financiranja (own financing ratio) = vlastiti kapital / ukupna imovina

Koeficijent financiranja (financing ratio) = ukupne obveze / vlastiti kapital (Žager et al., 2008., 251.)

Koeficijent financijske stabilnosti

Pokazuje omjer dugotrajne imovine i dugoročnih izvora tj. pokriće dugotrajne imovine dugoročnim izvorima, te izražava dugoročniju mogućnost financiranja poslovnog subjekta bez većih problema. Koeficijent bi trebao biti manji od 1, ako je koeficijent financijske stabilnosti veći od 1 dugotrajna imovina se financira iz kratkoročnih obveza što znači da postoji deficit radnog kapitala. (Žager et al., 2008., 250.)

Zlatno pravilo financiranja – dugotrajnu imovinu financirati iz dugoročnih izvora te iz dijela dugoročnih izvora financirati kratkotrajnu imovinu.

Koeficijent zaduženosti

Pokazuje do koje mjere poslovni subjekt koristi zaduživanje kao oblik financiranja, tj koliki će postotak imovine biti nabavljen putem zaduživanja. Što je veći odnos duga i imovine to je

veći financijski rizik poslovnog subjekta. Konzervativno stajalište kada je koeficijent ≤5 (tj. 50%, dok u današnjoj suvremenoj ekonomiji, ide u smjeru povećanja zaduženosti pa se kritičnom vrijednošću smatra do 0,7 (70%), što znači postotni udio zaduživanja ne bi smio biti veći od 2/3 ukupnih izvora financiranja. (Vidučić, 2008., 390.)

Koeficijent vlastitog financiranja

Pokazuje koliki je dio imovine financiran iz vlastitog kapitala. Koeficijent vlastitog financiranja razlikuje se s obzirom na djelatnost poslovnog subjekta, vrstu proizvodnje te dostupnost kredita. Ako ovaj koeficijent bilježi rast to upućuje na jačanje financijske stabilnosti poduzeća. Konzervativno stajalište je kada koeficijent iznosi ≥0,5 (tj. 50%), dok u današnjoj suvremenoj ekonomiji se smatra da je kritična vrijednost udjela vlastitog kapitala 0,3 (30%), što znači da se ide u smjeru povećanja zaduženosti. (Žager et al., 2008., 250.)

Koeficijent financiranja

Prikazuje odnos duga i vlastitog kapitala. Konzervativno stajalište je da je omjer do 1:1 (koeficijent mora biti ≤1). Sukladno tradicionalnom konzervativnom stajalištu poslovni subjekt se nebi trebao zaduživati iznad vrijednosti kapitala. Suvremena poslovna ekonomija zagovara stajalište prema kojemu je prihvatljiviji omjer 70:30 u kojem su obveze veće od vlastitog kapitala. Koeficijent financiranja je važan pokazatelj financijskog rizika poslovnog subjekta jer kada njegova vrijednost raste povećava se i financijski rizik. Visoka vrijednost koeficijenta financiranja ukazuje na moguće poteškoće pri otplati posuđenih sredstava i plaćanju kamata. (Žager et al., 2008., 250.-251.)

3.2. Analize financijskih izvješća

Analiza financijskih izvješća usmjerena je na kvantitativne (brojčane) financijske podatke, te se zbog toga naziva još i financijskom analizom. Računovodstvo je takozvani jezik poslovanja, dok se analiza financijskih izvješća temelji na računovodstvu te omogućuje primjenu tog jezika (financijskih podataka) u svim poslovnim situacijama. (Gulin, Tušek, Žager, 2004.) Analiza financijskih podataka je nit vodilja ka predviđanju budućnosti poslovanja te stavlja naglasak na sigurnost i efikasnost (uspješnost) poslovanja. Analiza financijskih izvješća može se opisati kao proces primjene različitih analitičkih sredstava i tehnika pomoću kojih se podaci iz financijskih izvješća pretvaraju u upotrebljive podatke relevantne za upravljanje. (Gulin, Tušek, Žager, 2004., 177.) Važnost analize financijskih izvješća ogleda se u planiranju te daljnjem upravljanju poslovnim subjektom sa stajališta menadžmenta poslovnog subjekta. Radi stjecanja što objektivnije slike o poslovanju subjekta čija su izvješća predmet financijske analize potrebno je dobivene rezultate procijeniti u svjetlu vremenske dinamike, rezultata konkurencije i korporacijske strategije uz pravilan izbor pokazatelja. U tu svrhu razlikujemo tri vrste analiza financijskih izvješća: komparativna (horizontalna) analiza, vertikalna analiza te analiza pomoću pokazatelja. (Vidučić, 2008., 376.)

3.2.1. Horizontalna analiza

Horizontalnom analizom nastoje se uočiti dinamika i tendencija promjena pojedinih pozicija temeljnih financijskih izvješća tijekom nekoliko poslovnih razdoblja (najčešće godina). Na temelju uočavanja tih promjena prosuđuje se kakva je sigurnost i uspješnost poslovanja promatranog poslovnog subjekta. (Gulin, Tušek, Žager, 2004.)

3.2.2. Vertikalna analiza

Vertikalna analiza provodi se na temelju strukturnih financijskih izvještaja koji se mogu promatrati u kontekstu raščlanjivanja. Vertikalnom analizom se omogućava uvid u strukturu te eventualne promjene strukture financijskih izvješća. (Gulin, Tušek, Žager, 2004.)

3.2.3. Analiza pomoću pokazatelja

Za potpunu informiranost o efikasnosti poslovanja poslovnog subjekta najvažniji su pokazatelji analize financijskih izvješća. Korištenjem pokazatelja jedna ekonomska veličina stavlja se u odnos sa drugom ekonomskom veličinom, te je rezultat određeni omjer. (Tintor, 2014.) Ovisno o tome koje se odluke žele donositi, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja zbog toga što nisu svima relevantne ni potrebne iste vrste pokazatelja.

U skladu s time razlikuje se nekoliko vrsta pokazatelja:

1. Pokazatelji likvidnosti: mjere sposobnost poslovnog subjekta da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze
2. Pokazatelji zaduženosti: mjere koliko se poslovni subjekt financira iz tuđih izvora sredstava
3. Pokazatelji aktivnosti: mjere kako efikasno poslovni subjekt upotrebljava svoje resurse
4. Pokazatelji ekonomičnosti: mjere odnos prihoda i rashoda, pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda
5. Pokazatelji profitabilnosti: mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću
6. Pokazatelji investiranja: mjere uspješnost ulaganja u obične dionice (Žager et al, 2008., 243.-244.)

4. Bonitet RADNIK OPATIJA d.d.

Poduzeće "Radnik" osnovano je 13. veljače 1961. godine Rješenjem tadašnjeg Narodnog odbora općine Opatija spajanjem više zanatskih pekarskih radnji iz Opatije i Lovrana. (Radnik Opatija, 2020.) „Radnik Opatija d.d.“ je dioničko društvo koje je upisano kod trgovačkog suda u Rijeci: Tt-95/487-3. Temeljni kapital mu iznosi 8.802.800,00 kn te je u cijelosti uplaćen. Broj dionica mu je 22.007, nominalne vrijednosti 400,00 kn po dionici. (Radnik Opatija, 2020.) Prema podacima sa portala Poslovna.hr „Radnik Opatija d.d.“ od 2013. godine do 2016. godine ima bonitetnu ocjenu A1, što znači da poslovni subjekt ima odličan bonitet te vrlo nizak kreditni rizik. U 2017. godini bonitetna ocjena je A2, dok u 2018. i 2019. godini bonitetna ocjena je B2, što znači da „Radnik Opatija d.d.“ i dalje ima dobar bonitet te nizak kreditni rizik.

4.1. Vertikalna i horizontalna analiza financijskih izvješća

Za provedbu vertikalne financijske analize, temelj su strukturni financijski izvještaji. Vertikalna analiza analitički je postupak raščlanjivanja, te uspoređivanja podataka. Prema podacima bilance poduzeća “Radnik Opatija d.d”. izvršena je vertikalna analiza, te su dobiveni slijedeći rezultati:

Tablica 5. Bilanca “Radnik Opatija d.d.” za potrebe vertikalne analize

Oznake	POZICIJA	2013	%	2014	%	2015	%
		Iznos		Iznos		Iznos	
1	AKTIVA						
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL (U KN)	-	-	-	-	-	-
B	DUGOTRAJNA IMOVINA (U KN)	32.246.600	63,85	31.767.700	60,63	31.167.300	58,54
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA (U KN)	18.110.500	35,86	20.513.500	39,15	21.908.600	41,15

D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI (U KN)	145.700	0,29	111.200	0,21	166.300	0,31
E	UKUPNO AKTIVA (U KN)	50.502.900	100	52.392.300	100	53.242.300	100
F	IZNANBILANČNI ZAPISI (U KN)	-	-	-	-	-	-
2	PASIVA						
A	KAPITAL I REZERVE (U KN)	42.965.800	85,08	42.783.400	81,66	43.274.900	81,28
B	REZERVIRANJA (U KN)	-	-	-	-	-	-
C	DUGOROČNE OBVEZE (U KN)	0	0	735.000	1,40	661.500	1,24
D	KRATKOROČNE OBVEZE (U KN)	7.120.900	14,1	8.412.900	16,06	8.747.500	16,43
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA (U KN)	416.200	0,82	461.000	0,88	558.400	1,05
F	UKUPNO - PASIVA (U KN)	50.502.900	100	52.392.300	100	53.242.300	100
G	IZVANBILANČNI ZAPISI (U KN)	-	-	-	-	-	-

Izvor: obrada autora

Udio kratkotrajne imovine u ukupnoj imovini u 2013. godini iznosi 35,86%, u 2014. godini 39,15%, dok u 2015. godini iznosi 41,15%, što znači da tokom godina dolazi do povećanja kratkotrajne imovine. Udio kratkoročnih obveza u izvorima financiranja u 2013. godini iznosi 14,10%, u 2014. godini 16,06%, u 2015. godini iznosi 16,43%, iz čega je vidljivo da poslovnom subjektu tijekom godina rastu kratkoročne obveze. Vlastiti izvori financiranja u odnosu na ukupne iznose financiranja u 2013. godini iznose 85,08%, u 2014. godini iznose 81,66%, dok u 2015. godini iznose 81,28%, drugim riječima smanjuju se, što nam ukazuje na povećanje zaduženja poslovnog subjekta.

Horizontalna analiza bilance

Za provedbu horizontalne analize temelj su komparativni financijski izvještaji. Horizontalna analiza je analitički postupak uspoređivanja podataka najmanje dvije poslovne godine, na primjeru „Radnik Opatija d.d." tri uzastopne poslovne godine. Na temelju dobivenih rezultata prosuđuje se kakva je sigurnost i uspješnost poslovanja poslovnog subjekta.

Tablica 6. Bilanca „Radnik Opatija d.d." za potrebe horizontalne analize 2013. i 2014. godine

Oznake	POZICIJA	2013	2014	Iznos	%
		Iznos	Iznos	povećanja/ smanjenja	povećanja/ smanjenja
1	AKTIVA				
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL (U KN)	-	-	-	-
B	DUGOTRAJNA IMOVINA (U KN)	32.246.600	31.767.700	-478.900	-1,49
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA (U KN)	18.110.500	20.513.500	2.403.000	13,27
D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI (U KN)	145.700	111.200	-34.500	-23,68
E	UKUPNO AKTIVA (U KN)	50.502.900	52.392.300	1.889.400	3,74
F	IZNANBILANČNI ZAPISI (U KN)	-	-	-	-
2	PASIVA				
A	KAPITAL I REZERVE (U KN)	42.965.800	42.783.400	-182.400	-0,42
B	REZERVIRANJA (U KN)	-	-	-	-
C	DUGOROČNE OBVEZE (U KN)	0	735.000	0	0
D	KRATKOROČNE OBVEZE (U KN)	7.120.900	8.412.900	1.292.000	18,14

E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA (U KN)	416.200	461.000	44.800	10,76
F	UKUPNO - PASIVA (U KN)	50.502.900	52.392.300	1.898.400	3,74
G	IZVANBILANČNI ZAPISI (U KN)	-	-	-	-

Izvor: obrada autora

Dugotrajna imovina se u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu smanjila za 1,49%, dok se kratkotrajna imovina povećala za 13,27%. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi smanjili su se za 23,68%. Kapital i rezerve su se neznatno smanjili za 0,42%. Vidljivo je da dugoročne obveze u 2014. godini iznose 735.000 kn, dok u 2013. godini nisu postojale, iz čega proizlazi da se „Radnik Opatija d.d." zadužio, odnosno da osim vlastitih izvora financiranja koristi i druge izvore financiranja, u ovom slučaju bankovni kredit što je vidljivo iz bilančnih pozicija pasive. Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja povećali su se za 10,76%.

Tablica 7. Bilanca „Radnik Opatija d.d." za potrebe horizontalne analize 2014. i 2015. godine

Oznake	POZICIJA	2014	2015	Iznos	%
		Iznos	Iznos	povećanja/ smanjenja	povećanja/ smanjenja
1	AKTIVA				
A	POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL (U KN)	-	-	-	-
B	DUGOTRAJNA IMOVINA (U KN)	31.767.700	31.167.300	-600.400	-1,89
C	KRATKOTRAJNA IMOVINA (U KN)	20.513.500	21.908.600	1.395.100	6,80

D	PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI (U KN)	111.200	166.300	55.100	49,55
E	UKUPNO AKTIVA (U KN)	52.392.300	53.242.300	850.000	1,62
F	IZNANBILANČNI ZAPISI (U KN)	-	-	-	-
2	PASIVA				
A	KAPITAL I REZERVE (U KN)	42.783.400	43.274.900	491.500	1,15
B	REZERVIRANJA (U KN)	-	-	-	-
C	DUGOROČNE OBVEZE (U KN)	735.000	661.500	-73.500	-10
D	KRATKOROČNE OBVEZE (U KN)	8.412.900	8.747.500	334.600	3,98
E	ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA (U KN)	461.000	558.400	97.400	21,13
F	UKUPNO - PASIVA (U KN)	52.392.300	53.242.300	850.000	1,62
G	IZVANBILANČNI ZAPISI (U KN)	-	-	-	-

Izvor: obrada autora

Dugotrajna imovina se 2015. godini u odnosu na 2014. godinu smanjila za 1,89%, dok je kratkotrajna imovina porasla za 6,80%. Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi značajno su porasli u 2015. godini, čak 49,55%. Kapital i rezerve u 2015. godini u odnosu na 2014. godinu povećali su se za 1,15%, što znači da je došlo do dokapitalizacije poslovnog subjekta u 2015. godini. Dugoročne obveze su se smanjile za 10%, što znači da je dio bankovnog kredita koji je pozajmljen 2014. godine otplaćen u 2015. godini. Kratkoročne obveze porasle su za 3,98%, kao i odgođeno plaćanje troškova i prihod budućega razdoblja za značajnih 21,13%.

Horizontalni presjek bilance

Tablica 8. Horizontalni presjek bilanci „Radnik Opatija d.d.“

2013.	Aktiva	Iznos	Pasiva	Iznos
	Dugotrajna imovina	32.246.600	Dugoročni izvori	42.965.800
	PRVI PRESJEK: višak dugoročnih izvora + 10.719.200 dugoročni izvori > dugotrajne imovine			
	Kratkotrajna imovina	18.256.200	Kratkoročne obveze	7.120.900
	DRUGI PRESJEK: manjak kratkoročnih izvora – 11.135.300 kratkoročne obveze < kratkotrajne imovine			
2014.	Dugotrajna imovina	31.767.700	Dugoročni izvori	43.518.400
	PRVI PRESJEK: višak dugoročnih izvora +11.750.700			
	Kratkotrajna imovina	20.624.700	Kratkoročne obveze	8.412.900
	DRUGI PRESJEK: manjak kratkoročnih izvora – 12.211.800			
2015.	Dugotrajna imovina	31.167.300	Dugoročni izvori	43.936.400
	PRVI PRESJEK: višak dugoročnih izvora + 12.769.100			
	Kratkotrajna imovina	22.074.900	Kratkoročne obveze	8.747.500
	DRUGI PRESJEK: manjak kratkoročnih izvora – 13.327.400			

Izvor: obrada autora

Dugoročni izvori financiranja u sve tri promatrane godine su značajno veći od dugotrajne imovine, kako bi i trebalo biti u stabilnom poslovanju jer je dugotrajnu imovinu potrebno financirati iz drugoročnih izvora. Kratkoročne obveze su u sve tri promatrane godine značajno manje od kratkotrajne imovine, što je također dobro jer kratkoročne obveze moraju pokrivati do 50% kratkotrajne imovine.

4.2. Analiza pokazatelja

KOEFICIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI

Koeficijent financijske stabilnosti predstavlja omjer dugotrajne imovine i dugoročnih izvora, (kapital i dugoročne obveze). Poslovni subjekt dugotrajnu imovinu bi trebao financirati iz dugoročnih izvora, stoga bi koeficijent financijske stabilnosti trebao iznositi manje od 1. Ukoliko je koeficijent veći od 1, zaključujemo da poslovni subjekt svoju dugotrajnu imovinu financira iz kratkoročnih izvora što ga vodi u propast. Stoga treba obratiti pozornost na načelo stabilnosti financiranja, koje govori da iz vlastitih izvora treba financirati redovno poslovanje, a iz vlastitih i tuđih izvora treba financirati razvoj.

$$\text{KOEFICIJENT FINANCIJSKE STABILNOSTI} = \frac{DUGOTRAJNA\ IMOVINA}{\begin{matrix}DUGOROČNI\ IZVORI \\ (kapital + dugoročne\ obveze)\end{matrix}}$$

$$2013.: \frac{227.000}{8.802.800} = 0{,}026$$

$$2014.: \frac{257.200}{8.802.800+735.000} = 0{,}027$$

$$2015.: \frac{357.700}{8.802.800+661.500} = 0{,}038$$

Koeficijent financijske stabilnosti kroz promatrane godine iznosi 0,026 (2013.), 0,027 (2014.), 0,038 (2015.) što upućuje da poduzeće svoju dugotrajnu imovinu financira iz dugoročnih izvora. Iako su ovi pokazatelji vrlo niski, što može upućivati na rizično poslovanje s takvim

poduzećem, za poduzeće "Radnik Opatija d.d." znamo da posluje već dugi niz godina, te nema namjeru praviti "nered" na tržištu.

KOEFICIJENT LIKVIDNOSTI

Likvidnost u širem smislu znači sposobnost pretvaranja dijelova imovine iz jednog oblika u drugi, dok u užem smislu možemo govoriti o sposobnosti nenovčane imovine da se pretvori u novac. Koeficijent likvidnosti predstavlja omjer kratkotrajne imovine i kratkoročnih izvora, a poželjna vrijednost je 2. Ukoliko koeficijent iznosi 1 znači da je poduzeće na granici likvidnosti, a ukoliko iznosi manje od 1 ukazuje da poslovni subjekt nije likvidan i da može doći u blokadu.

$$\text{KOEFICIJENT LIKVIDNOSTI} = \frac{\textit{KRATKOTRAJNA IMOVINA}}{\textit{KRATKOROČNI IZVORI}}$$

$$\text{2013.:}\ \frac{18.110.500}{7.120.900} = 2{,}5433$$

$$\text{2014.:}\ \frac{20.513.500}{8.412.900} = 2{,}4383$$

$$\text{2015.:}\ \frac{21.908.600}{8.747.500} = 2{,}5046$$

Koeficijent likvidnosti za "Radnik Opatija d.d." iznosi 2,54 (2013.), 2,44 (2014.), 2,50 (2015.) što je veoma povoljno za poslovanje, jer je poduzeće likvidno, odnosno posjeduje dovoljno kratkotrajne imovine za podmirenje kratkoročnih obveza.

KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI

Koeficijent zaduženosti prikazuje koliki se dio imovine financira iz tuđih izvora, odnosno to je odnos ukupnih obveza i ukupne imovine. Ukazuje do koje mjere poslovni subjekt koristi zaduživanje kao oblik financiranja, dakle koliki je postotak imovine nabavljen zaduživanjem. Poželjno je da iznosi $\leq 0,5$, (tj. 50 %), odnosno čim manje.

$$\text{KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI} = \frac{UKUPNE\ OBVEZE}{UKUPNA\ IMOVINA}$$

$$\text{2013.:}\ \frac{0+7.120.900}{32.246.600+\ .110.500} = 0,1414 = 14,14\ \%$$

$$\text{2014.:}\ \frac{735.000+\ .412.900}{31.767.700+2\ .513.500} = 0,175 = 17,5\ \%$$

$$\text{2015.:}\ \frac{661.500+8.747.500}{31.167.300+21.908.600} = 0,1773 = 17,73\ \%$$

Koeficijent zaduženosti je veoma mali u svim godinama 14,14% (2013.), 17,5% (2014.), 17,73% (2015.) što ukazuje da se "Radnik Opatija d.d." veoma malo zadužuje, iako radi premalog zaduživanja poslovni subjekt možda zarađuje manje nego što bi moglo, dakle ne ulaže u razvoj.

KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA

Koeficijentom vlastitog financiranja je vidljivo koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala. U omjer se stavljaju vlastiti kapital i ukupna imovina, a porast ovoga koeficijenta ukazuje na jačanje financijske stabilnosti poslovnog subjekta.

$$\text{KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA} = \frac{VLASTITI\ KAPITAL}{UKUPNA\ IMOVINA}$$

2013.: $\frac{8.802.800}{50.357.100} = 0{,}1748 = 17{,}48\ \%$

2014.: $\frac{8.802.800}{52.281.200} = 0{,}1684 = 16{,}84\ \%$

2015.: $\frac{8.802.800}{53.075.900} = 0{,}1659 = 16{,}59\ \%$

Koeficijent vlastitog financiranja kroz razdoblje 2013.-2015. godine (17,48%, 16,84%, 16,59%) ukazuje da je mali postotak imovine poslovnog subjekta financiran iz vlastitog kapitala.

KOEFICIJENT EKONOMIČNOSTI UKUPNOG POSLOVANJA

Kod koeficijenta ekonomičnosti ukupnog poslovanja u omjer se stavljaju ukupni prihodi i ukupni rashodi. Koeficijent mora biti veći od jedan, te po mogućnosti čim veći, a ukoliko je manji od 1, ukazuje da poslovni subjekt posluje s gubitkom.

$$\text{KOEFICIJENT EKONOMIČNOSTI UKUPNOG POSLOVANJA} = \frac{UKUPNI\ PRIHODI}{UKUPNI\ RASHODI}$$

2013.: $\frac{76.899.500}{76.694.900} = 1{,}0027$

2014.: $\frac{87.686.100}{87.222.400} = 1{,}0053$

2015.: $\frac{108.990.600}{107.934.700} = 1{,}0098$

Koeficijent ekonomičnosti ukupnog poslovanja, omjer prihoda i rashoda, iznosi 2013. godine 1,0027, 2014. godine 1,0053 i 2015. godine 1,0098, što ukazuje da "Radnik Opatija d.d." posluje s dobitkom, iako malim.

4.3. Procjena opasnosti od stečaja – Altmanov Z model

Altmanov Z model je jedan od najpoznatijih pokazatelja koji se mogu izračunati na temelju podataka iz financijskih izvještaja. Može se definirati kao procjena mogućnosti propasti poslovnog subjekta u budućem razdoblju. Altmanov Z model je skup niza ponderiranih pojedinačnih podataka. Ukoliko je rezultat izračuna manji od 1, upućuje na znatne probleme i prijetnju propasti poslovanja. Raspon od 1 do 3 je siva zona u kojoj se odražava specifičnost svakog poslovnog subjekta pojedinačno, s obzirom na djelatnost, bilančnu strukturu i druge čimbenike financijske sigurnosti. Rezultat izračuna koji je veći od 3 upućuje na stabilno poslovanje bez opasnosti od propasti poslovnog subjekta. (Tintor, 2014.)

Formula za izračun Altmanovog Z modela glasi:

$$Z = 1{,}2 \times X1 + 1{,}4 \times X2 + 3{,}3 \times X3 + 0{,}6 \times X4 + 1{,}0 \times X5$$

$$X1 = \frac{tekuća\ (kratkotrajna)\ imovina - tekuće\ (kratkoročne)\ obveze}{ukupna\ imovina\ (aktiva)}$$

$$X2 = \frac{zadržana\ dobit}{ukupna\ imovina\ (aktiva)}$$

$$X3 = \frac{dobit\ prije\ kamata\ i\ poreza}{ukupna\ imovina}$$

$$X4 = \frac{tržišna\ vrijednost\ kapitala}{ukupne\ obveze}$$

tržišna vrijednost kapitala = broj dionica × tržišna cijena dionica

$$X5 = \frac{netoprodaja\ (neto\ prihod\ od\ prodaje)}{ukupna\ imovina\ (aktiva)}$$

Izračun Altmanovog Z modela za 2013. godinu:

$$X1\ \frac{18.110.500 - .120.900}{50502900} = 0{,}22$$

$$X2\ \frac{10.234.600}{50502900} = 0{,}20$$

$$X3\ \frac{204.600}{50.502.900} = 0{,}004$$

$$X4\ \frac{8.802.800}{7.120.900} = 1{,}24$$

$$X5\ \frac{74.907.000}{50.502.900} = 1{,}48$$

$$Z = 1{,}2 \times 0{,}22 + 1{,}4 \times 0{,}20 + 3{,}3 \times 0{,}004 + 0{,}6 \times 1{,}24 + 1{,}0 \times 1{,}48$$

$$Z = 2{,}78$$

Izračun za 2014. godinu

$$X1\ \frac{20.513.500-8.412.900}{52.392.300} = 0{,}23$$

$$X2\ \frac{10.165.800}{52.392.300} = 0{,}19$$

$$X3\ \frac{463.700}{52.392.300} = 0{,}01$$

$$X4\ \frac{8.802.800}{9.147.900} = 0{,}96$$

$$X5\ \frac{85.140.300}{52.392.300} = 1{,}63$$

$$Z = 1{,}2 \times 0{,}23 + 1{,}4 \times 0{,}19 + 3{,}3 \times 0{,}01 + 0{,}6 \times 0{,}96 + 1{,}0 \times 1{,}63$$

$$Z = 2{,}78$$

Izračun za 2015. godinu

$$X1\ \frac{21.908.600-8.747.500}{53.242.300} = 0{,}25$$

$$X2\ \frac{10.190.800}{53.242.300} = 0{,}19$$

$$X3\ \frac{1.046.800}{53.242.300} = 0{,}02$$

$$X4\ \frac{8.802.800}{9.376.000} = 0{,}94$$

$$X5\ \frac{106.020.200}{53.242.300} = 1{,}99$$

$$Z = 1{,}2 \times 0{,}25 + 1{,}4 \times 0{,}19 + 3{,}3 \times 0{,}02 + 0{,}6 \times 0{,}94 + 1{,}0 \times 1{,}99$$

$$Z = 3{,}19$$

Altmanov Z model koji iznosi za 2013. godinu 2,78, za 2014. godinu također 2,78, dok za 2015. godinu iznosi 3,19. Iz toga proizlazi da iako je u prve dvije promatrane godine rezultat isti, malo niži od 3, u 2015. ima tendenciju rasta na 3,19 zbog povećanja neto prodaje te "Radnik Opatija d.d." posluje uspješno i stabilno bez opasnosti od propasti

5. ZAKLJUČAK

Financijski izvještaji veoma su bitni za samog poslovnog subjekta, vlasnike, dioničare menadžere, kao i za njegove vanjske suradnike, kreditne instutcije, dobavljače, investitore. Financijski izvještaji sami po sebi ne govore baš mnogo, pa se zbog toga javlja potreba za financijskom analizom poslovanja na temelju financijskih izvješća. Da bi podaci iz financijskih izvješća bili istiniti i pravovaljani, sastavljaju se prema Međunarodnim i Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja, a sve je propisano Zakonom o računovodstvu. Svaki od prije spomenutih unutarnjih i vanjskih suradnika poslovnog subjekta ima potrebe za različitim podacima, te ovisno o vrsti podataka i o drugačijoj vrsti financijske analize. Podaci dobiveni financijskom analizom dobivaju smisao tek kada se usporede podacima iz prethodnih godina, podacima poslovnog subjekta iste djelatnosti ili poslovnog subjekta veličinom sličnom promatranom. Prilikom analize poslovanja "Radnik Opatija d.d." kroz 2013., 2014., 2015. godinu dalo se zaključiti da temeljem izračunatih koeficijenata financijske stabilnosti, likvidnosti, zaduženosti, vlastitog financiranja i ekonomičnosti ukupnog poslovanja, vertikalne i horizontalne analize te Altmanovog Z modela, poduzeće "Radnik Opatija d.d." posluje dobro te s dobitkom. Na temelju svih navedenih pokazatelja može se zaključiti da poduzeće dobro posluje, međutim smatram da bi većim zaduživanjem te ulaganjem u razvoj i prodaju, moglo ostvariti veću dobit te bolje rezultate.

Popis literature

Knjige:

Abramović, K., et al., Primjena hrvatskih standarda financijskog izvještavanja s poreznim propisima, RIF, Zagreb, 2008.

Gulin, D., Tušek, B., Žager, L., Poslovno planiranje, kontrola i analiza, RIF, Zagreb, 2004.

Leko, V., Procjena boniteta trgovačkog društva, Masmedia, Zagreb, 1996.

Tintor, Ž., Analiza financijskih izvještaja, Školska knjiga, Zagreb, 2014.

Vidučić, Lj., Financijski menadžment, RRIF, Zagreb, 2008.

Vinković, Kravaica, A., Ribarić, Aidone, E., Računovodstvo: temelj donošenja poslovnih odluka, Veleučilište u Rijeci, Rijeka, 2009.

Žager, K., et al., Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.

Internet:

Buterin, D., Blečić, M., Učinci izravnih stranih ulaganja u Hrvatsku, Zbornik Veleučilišta u Rijeci, 2013., https://www.bib.irb.hr/1019318 (10.09.2020.)

Narodne novine br. 136, 2009., Zagreb, https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/dodatni/404789.pdf (02.09.2019.)

Portal FINA, https://www.fina.hr/poduzetnici (02.09.2019.)

Portal HANFA, Međunarodni računovodstveni standardi i Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, https://www.hanfa.hr/getfile/39377/Međunarodni%20računovodstveni%20standardi%20i%20Međunarodni%20standardi%20financijskog.pdf (02.09.2019.)

Portal Poslovni.hr, Gotal, V., Analize boniteta poduzeća, 2006., https://www.poslovni.hr/lifestyle/analize-boniteta-poduzeca-2984 (08.09.2019.)

Radnik Opatija, 2016., http://www.radnikopatija.com/view.asp?idp=5&c=2 (09.09.2020.)

Radnik Opatija, http://www.radnikopatija.com/view.asp?idp=37&c=9 (09.09.2020.)

Zakon o računovodstvu: NN, br. 120/16., 116/18., https://www.zakon.hr/z/118/Zakon-o-računovodstvu , 2020., Zagreb (05.09.2020.)

Popis tablica

Tablica 1. Prikaz tipizirane bilance u Republici Hrvatskoj

Tablica 2. Prikaz tipiziranog računa dobiti i gubitka

Tablica 3. Prikaz primjera primitaka i izdataka od poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti

Tablica 4. Brojevi i nazivi Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

Tablica 5. Bilanca "Radnik Opatija d.d." za potrebe vertikalne analize

Tablica 6. Bilanca „Radnik Opatija d.d." za potrebe horizontalne analize 2013. i 2014. godine

Tablica 7. Bilanca „Radnik Opatija d.d." za potrebe horizontalne analize 2014. i 2015. godine

Tablica 8. Horizontalni presjek bilanci „Radnik Opatija d.d."